

MANAŽERSKÉ SHRNUÍ VÝSLEDKŮ METODICKÉHO AUDITU STATISTIKY ČSÚ

Předmět auditu: Statistika výzkumu a vývoje – šetření VTR 5-01

Auditorovaný útvar: Odbor statistik rozvoje společnosti

Časový průběh auditu: únor 2020 – září 2021

ČLENOVÉ AUDITORSKÉ SKUPINY:

Ing. Josef Vlášek (ČSÚ) – vedoucí skupiny

RNDr. Martin Bunčec, Ph.D. (TA ČR)

Ing. Leoš Horníček, Ph.D. (Kancelář AV ČR)

PhDr. Irena Görnerová (ZČU)

PhDr. Mgr. Ivana Kotrbatá, Ph.D. (MPO)

Mgr. Kristýna Meislová (TC AV ČR)

Ing. Jan Proksch (SP ČR)

Bc. Jiřka Reslerová (ČSÚ)

Mgr. et Mgr. Petr Vrána (JIC)

Ing. Jaroslav Zbranek, Ph.D. (ČSÚ)

HLAVNÍ ZÁVĚRY:

Na základě provedeného metodického auditu auditorská skupina konstatovala následující:

1. Jako zcela zásadní se jeví určení, zdali subjekty obesílané výkazem VTR 5-01 provádějí VaV činnost. VaV je specifická činnost a stanovení, zdali subjekt naplňuje její kritéria, je mnohdy velmi obtížné. Tomuto bodu je zapotřebí věnovat velkou pozornost. Aktuálně je posouzení čistě na obesílaném subjektu, situaci by mohla vylepšit otevřená otázka na začátku výkazu (případně několik otázek ANO-NE), která by napomohla rozklíčovat, zdali prováděná činnost je skutečně výzkumem a vývojem.
2. Frascati manuál 2015 je mezinárodní příručka pro statistiku VaV. Je však třeba mít na paměti rozličnou praxi jednotlivých států, a proto není žádoucí snažit se implementovat novinky z FM 2015 za každou cenu.
3. Poskytování dat o VaV je na velmi dobré úrovni, především pokud jde o rozsah zveřejňovaných dat. Auditorská skupina oceňuje podrobnost poskytovaných dat, regionální údaje, grafické výstupy i data s mezinárodním srovnáním VaV. Výtka směřuje k ČSÚ pro neexistenci moderního nástroje pro automatické získávání veřejně dostupných informací, jako je tomu například v databázi Eurostatu. Veřejná databáze ČSÚ toto bohužel neumožňuje.

HLAVNÍ DOPORUČENÍ:

Na základě provedeného metodického auditu:

1. Auditorská skupina si uvědomuje obtížnost sestavení souboru obesílaných jednotek výkazem VTR 5-01, kdy je nesnadné podchytit všechny subjekty provádějící VaV na území ČR. Auditorská skupina doporučuje nadále obesílat výkazem VTR 5-01 i malé a střední podniky. Informace o těchto subjektech je cenná pro analytické účely.
2. Šetření VTR 5-01 sleduje údaje za tzv. pracoviště výzkumu a vývoje. V případě podnikatelského sektoru by bylo vhodnější sledovat údaje za IČO. Tato změna by si vyžádala přidání oddílu s rozdělením základních údajů o VaV podle místa provádění. Pro podniky, které mají více pracovišť VaV, by se tím snížila zátěž, jelikož by předkládaly pouze jeden výkaz. Zároveň by tato změna přinesla přesnější údaje o podnikovém VaV v regionech (pravděpodobně několik velkých podniků provádí VaV na více místech ČR, přičemž doposud vyplňují ČSÚ pouze jeden výkaz).

3. Jako potřebné vidí auditorská skupina zpracování definic a příkladů z Frascati manuálu 2015 do poznámkového aparátu výkazu VTR 5-01. Vzhledem k omezenému prostoru pro poznámky přímo ve výkaze, doporučuje auditorská skupina vytvořit k výkazu samostatnou přílohu s definicemi, příklady a doporučeními.
4. Případným změnám uvnitř stávajících oddílů výkazu VTR 5-01, pokud povedou ke zkvalitnění sbíraných dat, je auditorská skupina nakloněna. Je však třeba být obezřetný, aby nedošlo k narušení časových řad ve sbíraných datech.
5. Auditorská skupina doporučuje, aby stran podoby výkazu VTR 5-01 auditovaný útvar i nadále komunikoval s odbornou veřejností a vybranými zpravodajskými jednotkami. Vhodné by bylo jednou za čas pořádat školení pro respondenty z řad vysokých škol, vládních institucí i podniků.

REAKCE AUDITOVANÉHO ÚTVARU:

Auditovaný útvar souhlasí se závěry metodického auditu a ztotožňuje se s doporučeními auditorské skupiny. Auditovaný útvar si předsevzal, že bude závěry metodického auditu postupně realizovat.